

Biomassa: onderdeel duurzame energievoorziening

Biomassa, waaronder frituurvet en landbouwafval, moet niet worden beschouwd als brandstof maar als grondstof, zo stelde de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen bij publicatie van een visiedocument. Frans Claassen, directeur van MVO, de keten-organisatie voor oliën en vetten, reageert.

FRANS CLAASSEN

Biomassa is wel degelijk onderdeel van de oplossing voor het energievraagstuk. Gebruik van biomassa voor biobrandstof kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van onze energievoorziening. Dat is de visie van MVO, de keten-organisatie voor oliën en vetten, die de oliën- en vettenindustrie in Nederland vertegenwoordigt. Alle door de sector gebruikte grondstoffen zijn hernieuwbaar. Zoals ook elders in dit Magazine (zie: 'Vertrouwen op biobrandstof?' op pag. 7, red.) wordt gemeld, gaf de KNAW in een medio januari gepubliceerd document aan dat het verbranden van biodiesel in auto's niet of nauwelijks bijdraagt aan besparing van CO₂-uitstoot en daarom niet geschikt is als middel voor de transitie naar een duurzame energievoorziening.

De KNAW meldt voorts in het visierapport dat de inzet van gebruikt frituurvet als biobrandstof niet wenselijk is. Aldus KNAW: 'Als gevolg van het verplichte gebruik van biobrandstof in Europa is bijvoorbeeld gebruikt frituurvet nu duurder dan vers vet. De oleochemische industrie gebruikt daarom als grondstof voor smeermiddelen, verf en zeep geen frituurvet meer, maar palmolie.'

MVO stelt dat toepassing van gebruikt frituurvet in biobrandstoffen de druk doet afnemen die er ligt op het gebruik van fossiele brandstoffen. Ook neemt de druk af op het gebruik van andere vormen van biomassa. De inzet van gebruikt frituurvet als biobrandstof is een voorbeeld van cascadering.

Gebruikt frituurvet als biobrandstof

Tot 2003 ging het meeste gebruikte frituurvet naar diervoeders. Vanuit het oogpunt van voedselveiligheid werd eind 2002 een verbod ingesteld, met steun van de industrie. Sinds het verbod is gebruikt frituurvet ingezet als bron voor duurzame energie. De oleochemie (onderdeel van de MVO-

keten) is nooit grootgebruiker geweest van gebruikt frituurvet, zoals de KNAW wil doen geloven. Doordat de samenstelling van gebruikt frituurvet niet constant is en doordat de klanten steeds hogere eisen stellen aan de productkwaliteit en herkomst, is gebruikt frituurvet slechts in beperkte mate praktisch toepasbaar in producten als smeermiddelen, verf en zeep. Daarentegen is gebruikt frituurvet juist eenvoudig geschikt te maken als biobrandstof. Voor vloeibare soorten van biobrandstof zoals kerosine, zijn er weinig alternatieven.

Meer gescheiden inzameling

KNAW wijst op de hoge prijs van gebruikt frituurvet die zou leiden tot vervanging door palmolie.

Prijzen van grondstoffen (in dit geval plantaardige oliën, dierlijke vetten en gebruikte vetten) fluctueren en komen tot stand in een complexe markt. De prijs van gebruikt frituurvet is structureel lager dan de prijs van bijvoorbeeld palmolie. De herkomst en de duurzaamheid van gebruikt frituurvet als grondstof, wordt gegarandeerd doordat de keten van inzameling tot en met toepassing volledig is gecertificeerd. Het betreft hier een door de overheid geautoriseerd certificatieschema.

We zijn het eens met de wetenschappers dat gebruikt frituurvet *alleen* onvoldoende is om diesel voor transport te vervangen, maar het kan wel een bijdrage leveren. Daarom zet MVO zich in om zoveel mogelijk van deze grondstof terug te winnen vanuit horeca en huishoudens. MVO stimuleert de gescheiden inzameling van gebruikte vetten middels de campagne *Vet, Recycle het!*. Deze campagne is succesvol mede dankzij de inzet van vele consumenten. Door het inleveren van frituurvet voorkomen zij bovendien hoge maatschappelijke kosten door schade aan het riool.

Biomassa en landgebruik

De wetenschappers van de KNAW betogen in het visiedocument dat er niet genoeg goede landbouwgrond zou zijn waardoor biobrandstoffen met voedsel concurreren. Een recent rapport van de Universiteit van Utrecht¹ laat echter zien dat inzet van een meer efficiënte landbouw de concurrentie met voedsel sterk kan verminderen en regionaal zelfs kan voorkomen. Maatregelen zijn het vergroten van de opbrengst per hectare door het gebruik van betere rassen, het telen van gewassen op onbenut land en het gebruik van andere delen van de gewassen als diervoeder. Het werken volgens bovenstaande wijze verhoogt de prestaties van de agrarische sector in zijn geheel, vermindert de druk op zowel de fossiele grondstoffen als de hernieuwbare grondstoffen en vermindert de uitstoot van broeikasgassen. KNAW stelt verder: 'Om 5% van onze benzine en diesel te vervangen door koolzaadolie moeten we heel

Nederland ten noorden van de lijn Amsterdam-Enschede met koolzaad beplanten.¹ Echter in 2013 bleek uit gegevens van de FAO, de landbouworganisatie van de Verenigde Naties, dat een oppervlak ter grootte van België (!) gewonnen wordt aan land, wanneer onbenutte delen van de gewassen die geteeld worden voor biobrandstof als diervoeder ingezet zouden worden². Het vergroten van de efficiency van de landbouw is op zich een goede zaak om land- en grondstoffengebruik en broeikasgasemissies te verminderen. Zo kunnen de negatieve effecten van landbouw die vaak aan biobrandstoffen worden toegeschreven, worden verminderd. Volgens de FAO³ gaat ongeveer een derde van alle voedsel in de wereld verloren. Biomassa alleen is niet de magische oplossing. Maar moeten we het daarom in zijn geheel af doen of moeten we juist op zoek gaan naar nieuwe technologie waarmee het efficiënter ingezet kan worden? MVO kiest voor het laatste en zet zich hier voor in door te streven naar een duurzame oliën- en vettenketen.

Innovatie

De oliën- en vettenindustrie werkt continu aan innovatie die het mogelijk maakt om haar grondstoffen zo duurzaam mogelijk te produceren en zo hoog mogelijk te verwaarden. De weg daarvoor is ingezet en wat de industrie daarbij nodig heeft is een consistent overheidsbeleid. De KNAW-wetenschappers signaleren problemen en stellen voor het energiebeleid te wijzigen. Wij mogen van wetenschappers verwachten dat zij zich daarbij funderen op meerdere en goede onderzoeken met als doel een bijdrage te leveren aan oplossing van het energievraagstuk. MVO is van mening dat we niet moeten zoeken naar één totaaloplossing hiervoor. Zon, wind, algen en biomassa, we hebben alle oplossingen nodig. *MVO zal de Nederlandse oliën- en vettenindustrie vertegenwoordigen tijdens het debat dat KNAW binnenkort organiseert. Berichten hierover op www.mvo.nl.*

Literatuur:

- (1) Wicke B, Brinkman MLJ, Gerssen-Gondelach S, van der Laan C and Faaij APC (2015). *ILUC prevention strategies for sustainable biofuels: Synthesis report from the ILUC Prevention project*, Utrecht University, the Netherlands
- (2) *Biofuels Coproducts as livestock feed*, UNFAO (2012)
- (3) *Global food losses and food waste*, FAO (2011)

26-27 MAART 2015

Nancy, *ARTEMOC 2015: 1st ARTEM Organizational Creativity International Conference*, <http://artemocc2015.sciencesconf.org>

19-21 MEI 2015

Istanbul, *Sustainable Development and Planning 2015*, <http://tinyurl.com/sustdevplan2015>

3-5 JUNI 2015

York, *11th International Conference on Renewable Resources and Biorefineries*, www.rrbconference.com

3-5 JUNI 2015

València, *10th Intern. Conference on Ecosystems and Sustainable Development*, <http://tinyurl.com/ecosud2015>

10-12 JUNI 2015

Riga, *EuroNanoForum*, <http://euronanoforum2015.eu>

15-16 JUNI 2015

Madrid, *4th International Conference on Environment, Energy and Biotechnology (ICEEB 2015)*, www.iceeb.org

22-24 JULI 2015

Parijs, *International Congress on Energy and Environment Engineering and Management*, <http://ciem.info>

2-6 AUGUSTUS 2015

Montpellier, *ICCB-ECCB 2015 Conference*, <http://iccb-eccb2015.org/>

3-5 SEPTEMBER 2015

Rhodes, *14th International Conference on Environmental Science and Technology Conference*, <http://cest.gnest.org>

6-8 OKTOBER 2015,

Den Bosch, *Vakbeurs Energie en Eco-mobiel*, www.ecomobiel.nl

volgende nummer

INNOVATIE EN TRANSITIE
verschijnt 17 april 2015

Milieumagazine is een uitgave van Kluwer B.V.

Hoofdredactie
Wim Verhoog,
milieumagazine@kluwer.nl

Medewerkers
Saskia Borgers, Pieter van den Brand, René Didde, Harry van Dooren, Alexander Haje, Rijkert Knoppers, Harry Perrée, Michel Robles, Jos van der Schot, Han van der Wiel en (forumbijdrage) Frans Claassen

Uitgever
Jan Wessel Ham

Basisontwerp en cover
Astrid Janssen, Amsterdam

Lay-out
Colorscan BV
Voorhout, www.colorscaan.nl

Beeld cover
Predrag Milosavljevic | Dreamstime.com

Druk
Williams Lee

Advertentie-acquisitie
Joop Slor (Recent BV)
tel.: +31 20 3308338
e-mail: joop@recent.nl

Media order services
AnjaWanink
tel.: +31 570 648604
e-mail: mosdeventer@kluwer.nl

Abonnementenadministratie
Kluwer, Postbus 878
7400 GW Deventer
tel.: +31 570673344
www.kluwer.nl/klantenservice
ISSN-nr: 1384-6035
Abonnementen: € 235,- p/j (incl. btw)
Losse nummers: € 35,- (incl. btw)
Studentenabonnement: € 117,50 p/j (incl. btw)
Abonnementen kunnen schriftelijk of per e-mail tot uiterlijk drie maanden voor het einde van de abonnementsperiode worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch met een jaar verlengd.
Het complete productaanbod van Kluwer vindt u op: www.kluwer.nl/shop

Auteursrecht
Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Kluwer.
Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Kluwer.
Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan o.g.v. art. 16b t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Pb 3060, 2130 KB).
Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

Nederlandse
uitgeversverbond
MvW
media voor vak & wetenschap

Wolters Kluwer
When you have to be right

Updates in Navigator? U weet het als eerste met Notify.

Met Notify ontvangt u altijd en overal inhoudelijke updates binnen uw vakgebied en interesses. Zo bent u altijd op de hoogte!

Download de gratis app voor smartphone of tablet via de App Store of Google Play.